

Έφθασε η ώρα του «ιστορικού συμβιβασμού»;

27 Αυγούστου 2015

Επισκόπηση

- Η χώρα βαδίζει προς νέες εκλογές με το πολιτικό σύστημα κατακεραματισμένο, την οικονομία σοβαρά τραυματισμένη και τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να αγωνιούν για την επόμενη μέρα, καθώς βλέπουν τους κόπους τους να γίνονται επανειλημμένως θυσία στον βωμό άστοχων χειρισμών. Το ζητούμενο πλέον είναι η κυβέρνηση που θα προκύψει να στοιχηθεί πλήρως πίσω από τις επιδιώξεις του συμφωνηθέντος Προγράμματος Προσαρμογής και να το εφαρμόσει έγκαιρα και αποτελεσματικά, καθώς αυτή είναι όντως η τελευταία προσπάθεια ανόρθωσης της ελληνικής οικονομίας. Τα μεγαλύτερα κόμματα πορεύονται πλέον εντός του ευρωπαϊκού πλαισίου αναφοράς και ως εκ τούτου επιβάλλεται ένας ευρύς συνασπισμός δυνάμεων για το καλό του τόπου. Υπενθυμίζεται ότι η μόνη προϋπόθεση για ταχεία έξοδο της χώρας από το Μνημόνιο δεν μπορεί παρά να είναι η εφαρμογή του. Έτσι, η υλοποίηση του Προγράμματος a la carte, όπως προβάλλεται στην προεκλογική ρητορεία των κομμάτων, που το ψήφισαν με συντριπτική πλειοψηφία στη Βουλή, μπορεί πολύ σύντομα να προκαλέσει καταιγίδα αρνητικών εξελίξεων. Στο πλαίσιο αυτό αξίζει να διερευνηθεί η δυνατότητα αξιοποίησης μίας νέας, ευέλικτης και οιονεί ανεξάρτητης διοικητικής δομής συντονισμού του μεταρρυθμιστικού έργου, για την ταχεία και έγκαιρη εφαρμογή των σχετικών μέτρων. Τέλος, είναι εκ των ων ουκ άνευ, η υπηρεσιακή κυβέρνηση που θα διενεργήσει τις εκλογές να προωθήσει την υλοποίηση όλων των προαπαιτούμενων, παραδοτέων, εκκρεμοτήτων κλπ. που έχει συμφωνηθεί να γίνουν εντός του Σεπτεμβρίου, ώστε να μην καθυστερήσουν οι εκταμιεύσεις των δόσεων της χρηματοδοτικής βοήθειας.
- Η πορεία των δημοσίων οικονομικών καταγράφει μια αυξανόμενη αδυναμία ειδικά στο επίπεδο των εσόδων (υστέρηση στον τακτικό προϋπολογισμό €4,9 δισ. και €1,7 δισ. σε σχέση με τους στόχους και το περυσινό αποτέλεσμα αντιστοίχως), και, ειδικότερα, στις ασφαλιστικές εισφορές (υστέρηση €890 εκατ. σε σχέση με πέρυσι). Οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας ειδικά τον Ιούλιο με την ραγδαία υποχώρηση των προσλήψεων πλήρους απασχόλησης δείχνουν μια στροφή προς την εκ περιτροπής απασχόληση. Η τελευταία συνεπάγεται όμως και μειωμένες αποδοχές και άρα μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές. Σε δεύτερο χρόνο η αποδυνάμωση των εισοδημάτων από εργασία πιθανόν να έχει επιπτώσεις και στη φοροδοτική ικανότητα προς το τέλος του έτους και συνεπώς η καλή πορεία των εσόδων από φόρο εισοδήματος και ΦΠΑ τον Ιούλιο δεν πρέπει να οδηγεί σε εφησυχασμό. Αναδεικνύεται συνεπώς περισσότερο από ποτέ η κρίσιμότητα των εξελίξεων στην αγορά εργασίας για την πορεία των δημοσίων οικονομικών.
- Η πορεία των εισπράξεων από εξαγωγές στο α' εξάμηνο, ο δείκτης PMI και η πορεία των καθαρών προσλήψεων (ΕΡΓΑΝΗ) Ιουλίου αποτελούν ισχυρή προειδοποίηση για την εξασθένηση της οικονομικής δραστηριότητας το β' εξάμηνο του 2015. Επισημαίνεται ότι πολιτικές που δε λαμβάνουν υπόψη τις αυτονόητες ανάγκες της παραγωγικής οικονομίας, όπως είναι η σταθερότητα του οικονομικού περιβάλλοντος και η βεβαιότητα της διατήρησης του νομίσιματος, καθώς και κατά πόσον οι επιχειρήσεις έχουν πρόσβαση στα διαθέσιμα τους, που προορίζονται για αγορά εμπορευμάτων και πρώτων υλών, έχουν άμεσες δυσμενείς και διαρκείς επιπτώσεις στην οικονομία.
- Το τρίτο μνημόνιο συνοδεύεται από μια έκθεση κοινωνικών επιπτώσεων. Ένα από τα βασικά σημεία της έκθεσης είναι ότι στην Ελλάδα το συνταξιοδοτικό πρέπει να σταματήσει να λειτουργεί ως σύστημα κοινωνικής προστασίας. Η αύξηση της αποτελεσματικότητας του τελευταίου είναι συνεπώς άρρηκτα δεμένη με μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού, ώστε οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες να τύχουν καλύτερης προστασίας και ταυτόχρονα ο προϋπολογισμός να εξοικονομήσει σημαντικά ποσά.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

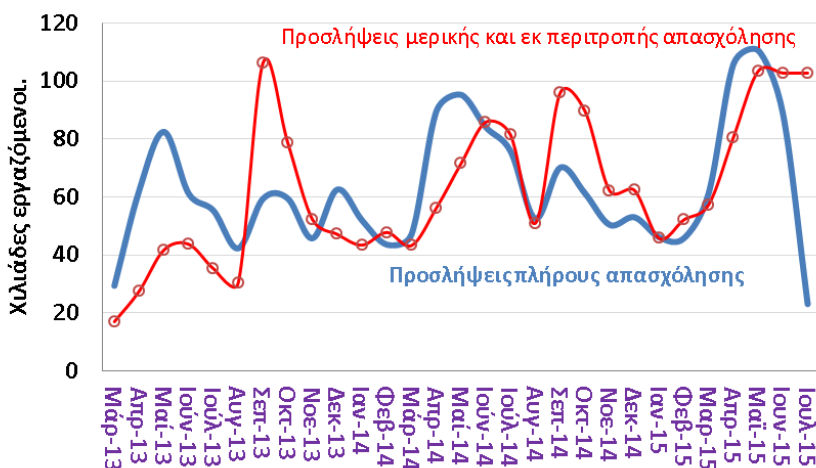
Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Capital Controls και πλήρης απασχόληση - Διαζύγιο αλά Ελληνικά! Προσλήψεις πλήρους, μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης (ΕΡΓΑΝΗ, Ιούλιος 2015)

Η χρηματοδότηση του νέου Προγράμματος Προσαρμογής

Στο πρώτο εξάμηνο του 2015, ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας διατηρήθηκε σε υψηλό επίπεδο (0,9%), κυρίως λόγω της αναπτυξιακής δυναμικής που είχε διαμορφωθεί από το 2014 και λόγω της τόνωσης του διαθέσιμου εισοδήματος που προέκυψε από την αποθησαύριση των καταθέσεων εκτός του τραπεζικού συστήματος και της υστέρησης των φορολογικών εσόδων λόγω της αβεβαιότητας για τις προοπτικές της οικονομίας κάτω από την νέα διακυβέρνηση. Στην ουσία «τρώμε από τα έτοιμα» και μεταθέτουμε την «ώρα της κρίσεως» στο μέλλον, όταν η ύφεση δεν θα μπορεί πλέον να αναχαιτισθεί με «τονωτικές ενέσεις». Βεβαίως, την παρτίδα εφέτος σώζει ο τουρισμός που γνωρίζει μία άνευ προηγουμένου άνθηση, καθώς σημαντικοί παραδοσιακοί μη Ευρωπαϊκοί τουριστικοί προορισμοί στην λεκάνη της Μεσογείου είναι πλέον μη ελκυστικοί, ενώ οι χώρες της Νότιας Ευρώπης ωφελούνται πλέον και από τουριστικές ροές από όλον τον κόσμο, λόγω της γεωπολιτικής αναταραχής που επικρατεί στην ευρύτερη περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό, η χώρα μας είναι τυχερή που ανήκει ακόμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς απεφεύχθη την τελευταία στιγμή η έξοδος της από την Ευρωζώνη, ιδίως σήμερα που η παγκόσμια οικονομία φαίνεται να εισέρχεται σε μία νέα φάση αβεβαιότητας και υφεσιακών κλυδωνισμών.

Το νέο Πρόγραμμα που συμφωνήθηκε με τους εταίρους είναι μία αναγκαία αλλά όχι και ικανή συνθήκη για την επιστροφή της χώρας στην κανονικότητα της ανάπτυξης. Με την σύναψη της συμφωνίας απεφεύχθη η στάση πληρωμών και η έξοδος της χώρας από το Ευρώ, και με την υιοθέτησή της, μαζί με μία σειρά 58 προαπαιτούμενων μέτρων, από την ελληνική Βουλή στις 14 Αυγούστου 2015 με ισχυρή πλειοψηφία, επισφραγίσθηκε η εθνική δέσμευση για την υλοποίηση του Προγράμματος Προσαρμογής. Σήμερα, όμως, μέσω των εθνικών εκλογών που αναμένεται να λάβουν χώρα προς το τέλος του Σεπτεμβρίου 2015, το ζητούμενο είναι μία ισχυρή κυβέρνηση μεταξύ των κομμάτων που εψήφισαν στην Βουλή υπέρ της συμφωνίας, που θα αναλάβει την έγκαιρη εφαρμογή των μέτρων ώστε να διασφαλισθεί η ομαλή χρηματοδότηση της χώρας και, έτσι, να δοθεί η δυνατότητα στην ιδιωτική οικονομία να ανακάμψει.

Το ύψος της χρηματοδότησης του Προγράμματος Προσαρμογής (Πίνακες 1 και 2) υπολογίζεται σε €85,5 δισ. (ή σε €77,8 δισ. εάν συνυπολογισθούν τα κέρδη ύψους €7,7 δισ. από τα ελληνικά ομόλογα που κατέχει το Ευρωσύστημα, και τα οποία θα δοθούν στην Ελλάδα κατά πάσα πιθανότητα στο πλαίσιο μιας μελλοντικής άσκησης μείωσης του ελληνικού χρέους). Εάν εξαιρεθούν τα €25 δισ. που έχουν δεσμευθεί για την ανακεφαλαιοποίηση/εξυγίανση τραπεζών, η εξυπηρέτηση του χρέους θα απορροφήσει €54,1δισ. (€37,5 δισ. σε χρεολύσια και €16,6 δισ. σε τόκους), η πληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών του δημοσίου προς τον ιδιωτικό τομέα €7 δισ., και η δημιουργία αποθεματικών €7,6 δισ. Στην κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της χώρας αναμένεται να συνεισφέρουν οι ιδιωτικοποιήσεις κατά €6,2 δισ., τα πρωτογενή πλεονάσματα σε ταμειακή βάση κατά €2 δισ., και τα €7,7 δισ. των κερδών από ελληνικά ομόλογα του Ευρωσυστήματος όπως ήδη αναφέρθηκε προηγουμένως. Η πρώτη δόση ύψους €26 δισ., με διάρκεια αποπληρωμής 32,5 ετών, έχει ήδη εγκριθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) και αποτελείται από δύο υποδόσεις, πρώτων, €16 δισ. σε μετρητά (εκ των οποίων €13 δισ. εκταμιεύθηκαν στις 20 Αυγούστου 2015 και τα υπόλοιπα €3 δισ. –σε μία ή παραπάνω δόσεις– θα εκταμιευθούν το αργότερο μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2015 αναλόγως αναγκών και τήρησης προαπαιτούμενων και, δεύτερον, €10 δισ. σε ομόλογα του ΕΜΣ για την ανακεφαλαιοποίηση/εξυγίανση τραπεζών που θα εκταμιευθούν το αργότερο μέχρι 31/1/2016.

Η εξασφάλιση εργασίας και εισοδημάτων για τους πολίτες, απαιτεί την επανεκκίνηση της οικονομίας. Η προοπτική αυτή είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εφαρμογή του Προγράμματος Προσαρμογής, ανεξαρτήτως υφεσιακών επιπτώσεων, καθώς το στοίχημα της ελληνικής οικονομίας είναι, σήμερα, κυρίως, η αποκατάσταση της σταθερότητας. Η εμπιστοσύνη των καταθετών προς το τραπεζικό σύστημα και η παροχή ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις εξαρτώνται άμεσα από την κατάργηση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, που θα γίνει δυνατή μόνον εφόσον το Πρόγραμμα Προσαρμογής υλοποιείται κανονικά, και που, με την σειρά του, θα επιτρέψει την

Πίνακας 1: Χρηματοδότηση Προγράμματος 2015-2018

(Ευρ. Επιτροπή 2015)

	Αυγ. '15- Αυγ. '18	Αυγ. '15- Δεκ. '15	2016	2017	Ιαν. '18 - Αυγ. '18
A. Χρηματοδότηση Προγράμματος (B-Γ)	77,8*	44,8	12,3	15,8	4,9
B. Χρηματοδοτικές ανάγκες	93,7	45,7	17,7	20,5	9,8
Εξυπηρέτηση χρέους	54,1	14,3	12,8	12,8	8,2
Πληρωμή ληξιπρόθεσμων	7	3,1	3,2	0,7	0
Αποθεματικό και λ/σμός ΔΝΤ	7,6	3,3	1,7	1	1,6
Ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών	25	25	0	0	0
Γ. Χρηματοδοτικοί πόροι	15,9	0,9	5,4	4,7	4,9
Αποθεματικά κράτους (τέλος περιόδου)	2	-2,3	-0,2	1,5	3
Ιδιωτικοποιήσεις	6,2	1,2	3,6	1,2	0,2
Από κέρδη Ευρωσυστήματος	7,7*	2	2	2	1,7

* Στα επίσημα έγγραφα, τα κέρδη από το Ευρωσύστημα (SMP/ANFA) είναι μηδέν (καθώς θεωρούνται ότι έχουν παρέλθει με την λήξη του 2ου Μνημονίου) και, συνεπώς, η χρηματοδότηση του προγράμματος ανέρχεται σε €85,5 (δηλ. + €7.7 δισ. παραπάνω). Οι ροές αυτές από το Ευρωσύστημα αναμένεται να αποκατασταθούν στο πλαίσιο των συζητήσεων για την μείωση του χρέους.

Πίνακας 2: Εξυπηρέτηση χρέους 2015-2018

(Ευρ. Επιτροπή 2015)

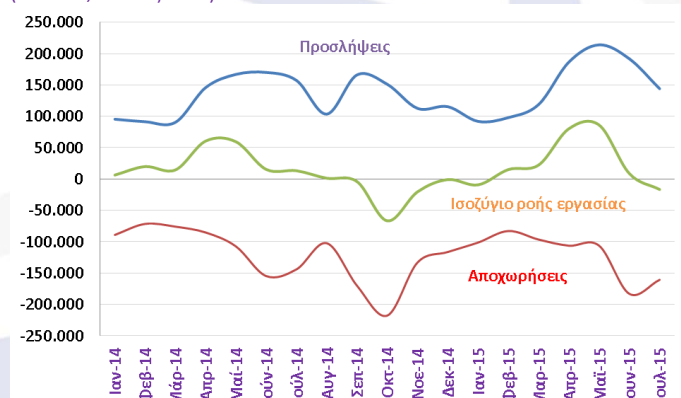
	Αυγ. '15-Αυγ. '18
Εξυπηρέτηση χρέους	54,1
Χρεολύσια	37,5
ΔΝΤ	8,4
Ευρωσύστημα	9,2
Τράπεζα της Ελλάδος	1,4
ΕFSM (δύο εισο-γέφυρα)	7
Συμφωνίες επτα αγοράς	3,5*
Ιδιώτες	8
Τόκοι	16,6
ΔΝΤ	1,8
Ευρωσύστημα	2,9
GLF (1ο Μνημόνιο)	1
ΕFSF (2ο μνημόνιο)	1,8
ΕSM (3ο Μνημόνιο)	1
Ιδιώτες**	2,7
Λουοί**	5,4

* Το συνολικό ποσό που "δανείσθηκε" η κεντρική κυβέρνηση από τα αποθεματικά ταμείων και άλλων οργανισμών για να εξυπηρετήσει το εξωτερικό χρέος από ίδιους πόρους ανήλθε μέχρι το τέλος Ιουλίου 2015 σε €9,7 δισ. Από το ποσό αυτό εκτιμάται ότι €6,2 δισ. μπορεί να θεωρηθούν ως μόνιμο μέσο χρηματοδότησης αλλά τα υπόλοιπα €3,5 δισ. θα πρέπει να επιστραφούν και να αντικατασταθούν με άλλες μορφές δανεισμού.

** Τόκοι ΕΓΔ, ΕΙΒ, swaps, κλπ.

Διάγραμμα 1: Καθαρή ροή μισθωτής εργασίας

(ΕΡΓΑΝΗ, Ιούλιος 2015)

άρση της αβεβαιότητας στην οικονομία και την ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος. Συνεπώς, εάν το 3ο Μηνόμιο είναι η τελευταία προσπάθεια ανόρθωσης της ελληνικής οικονομίας, τότε η κυβέρνηση που θα προκύψει από τις εκλογές του Σεπτεμβρίου 2015 δεν μπορεί παρά να είναι η πρώτη που θα εφαρμόσει το Πρόγραμμα Προσαρμογής χωρίς ενδοιασμούς και καθυστερήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, αξίζει να διερευνηθούν τρόποι και διαδικασίες αποτελεσματικής διακυβέρνησης (ενδεχομένως με την σύσταση μίας ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, παρά τω Πρωθυπουργώ, ταχείας υλοποίησης του κυβερνητικού έργου που απορρέει από την εφαρμογή του Προγράμματος). Η αρμοδιότητα του οργάνου αυτού θα είναι συντονιστική των υπουργείων και θα αποσκοπεί αφενός στην έγκαιρη υιοθέτηση από την Βουλή των προαπαιτούμενων μέτρων για την αποδέσμευση πόρων της χρηματοδοτικής βοήθειας σε αρμονία με την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών και αφετέρου στην εφαρμογή των μέτρων με την έκδοση των απαιτούμενων διυπουργικών αποφάσεων, προεδρικών διαταγμάτων κλπ., που εξειδικεύουν τα μέτρα.

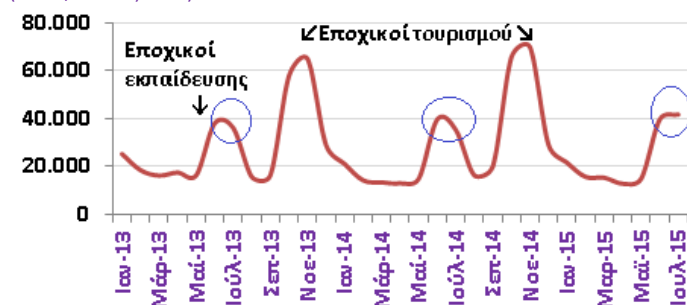
Πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις

Εξελίξεις αγοράς εργασίας: Για τον μήνα Ιούλιο 2015 το σύστημα ΕΡΓΑΝΗ κατέγραψε σημαντική μείωση της μισθωτής απασχόλησης κατά -16,7 χιλιάδες μισθωτούς (την πρώτη καθαρή μείωση για το μήνα Ιούλιο από το 2009, όταν υπήρξε μείωση κατά -2,7 χιλιάδες μισθωτούς, την τέταρτη μείωση για τον μήνα Ιούλιο από το 2001 και με απόσταση τη μεγαλύτερη από τις τέσσερις αυτές μειώσεις). Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα τόσο της κόπωσης των νέων προσλήψεων όσο και των σχετικά υψηλών αποχωρήσεων σε σχέση με τον Ιούλιο 2014 (Διάγραμμα 1). Μάλιστα αυτή η εξέλιξη καταγράφεται παρά την εμφάνιση της δημόσιας διοίκησης και άμυνας στις δραστηριότητες με το μεγαλύτερο ισοζύγιο προσλήψεων – αποχωρήσεων για τον μήνα Ιούλιο, με 1.905 καθαρές προσλήψεις, όταν τον Ιούλιο του 2014 ήταν ανάμεσα στις δραστηριότητες με τις μεγαλύτερη καθαρή μείωση απασχόλησης (ισοζύγιο 975 αποχωρήσεων κυρίως λόγω των υψηλών αποχωρήσεων). Για ακόμα πιο ανησυχητική εξέλιξη καταγράφεται στην ποιοτική σύνθεση της απασχόλησης (Διάγραμμα πρώτης σελίδας). Οι προσλήψεις πλήρους απασχόλησης υποχώρησαν από 76 χιλιάδες τον Ιούλιο 2014 και 89 χιλιάδες τον Ιούνιο 2015 σε μόλις 23 χιλιάδες τον Ιούλιο 2015, ενώ μεγάλη μείωση εμφάνισαν και οι προσλήψεις μερικής απασχόλησης. Αντίστοιχα, οι προσλήψεις εκ περιτροπής απασχόλησης εκτινάχτηκαν τον Ιούλιο 2015 σε 68 χιλιάδες από 28 χιλιάδες τον Ιούνιο 2015. Καταγράφεται συνεπώς, πέρα από την ασυνήθιστη για την εποχή, σημαντική μείωση της μισθωτής απασχόλησης μια δυναμική μετατόπιση της απασχόλησης προς μια μορφή απασχόλησης που θωρακίζει λιγότερο τον εργαζόμενο ειδικά του ιδιωτικού τομέα από τον κίνδυνο φτώχειας (Δελτίο 16/7/2015, Δελτίο 18/6/2015) και που συνεπάγεται σημαντικά μειωμένα έσοδα για το κράτος από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές. Στοιχεία του ΟΑΕΔ (Διάγραμμα 2) δείχνουν τον Ιούνιο αύξηση των αιτήσεων για νέες επιδοτήσεις κατά 2.000, στις 41.662. Η εξέλιξη αυτή είναι αξιοσημείωτη καθώς συνήθως, τα προηγούμενα χρόνια, τον Ιούλιο ο αριθμός των αιτήσεων υποχωρεί κατά 2-4 χιλιάδες σε σχέση με τον Ιούνιο. Συνολικά, ο ΟΑΕΔ ανακοίνωσε ότι το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων με κριτήριο την αναζήτηση εργασίας ανήλθε σε 817.787 άτομα, αντί 803.687 άτομα τον Ιούνιο 2015 και 835.282 τον Ιούλιο 2014 – εμφανίζοντας μηνιαία αύξηση κατά 14 χιλιάδες άτομα που είναι η μεγαλύτερη αύξηση από τον Οκτώβριο του 2014. Τον Ιούνιο αυξάνουν επίσης κατά 15 χιλιάδες (354 χιλιάδες, Διάγραμμα 3) και οι άνεργοι που αναζητούν εργασία για λιγότερο από 12 μήνες, ενώ αυτοί που αναζητούν εργασία για πάνω από 12 μήνες παραμένουν περίπου στασιμοί.

Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας: Για πρώτη φορά ύστερα από 4 χρόνια, το Γ' 3μηνο του 2014 καταγράφηκε αύξηση στον δείκτη μισθών στο σύνολο της οικονομίας. Αυτή η αύξηση, για αποπληθωρισμένους με το γενικό δείκτη καταναλωτή μισθούς, συνεχίζεται και στο Α' 3μηνο του 2015, αλλά με αισθητά μικρότερο

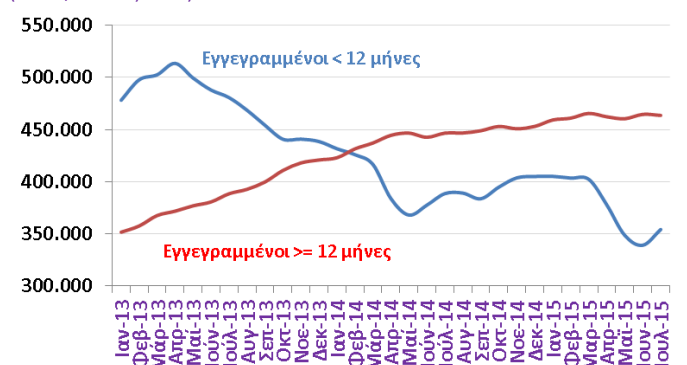
Διάγραμμα 2: Νέες αιτήσεις επιδομάτων ΟΑΕΔ

(ΟΑΕΔ, Ιούλιος 2015)

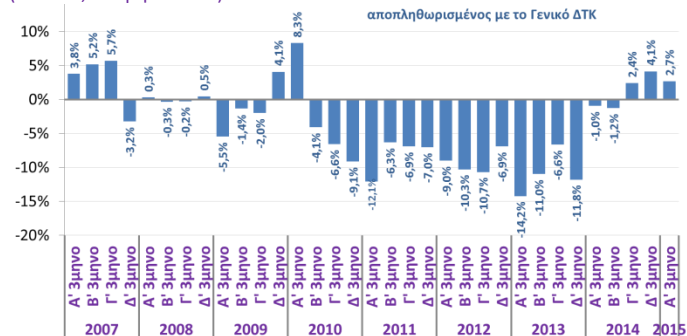
Διάγραμμα 3: Εγγεγραμμένοι που αναζητούν εργασία (άνεργοι) για πάνω από έτος και που δεν αναζητούν εργασία βραχυπρόθεσμα

(ΟΑΕΔ, Ιούλιος 2015)

Διάγραμμα 4: Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας – ετήσια % μεταβολή σε σταθερές τιμές

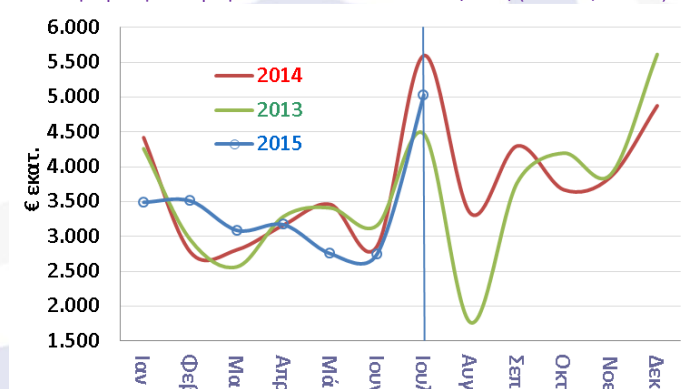
(ΕΛΣΤΑΤ, Α' 3μηνο 2015)

* Με εποχική διόρθωση και χωρίς διόρθωση εργασιών ημερών

Διάγραμμα 5: Έσοδα κεντρικής κυβέρνησης

Μετά αφαίρεση επιστροφών και εσόδων από ΑΝΦΑ/ΣΜΡ, (Υπ. Οικ., Ιούλιος 2015)

ρυθμό (Διάγραμμα 4).

Εκτέλεση προϋπολογισμού: Η ανακοίνωση στοιχείων εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού για το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουλίου 2015 καταγράφει πρωτογενές πλεόνασμα €3,7 δις αντί στόχου €3 δις και επίδοσης €2,3 δις την αντίστοιχη περίοδο του 2014. Η εξέλιξη αυτή συνεχίζει να αντικατοπτρίζει τη συγκράτηση των δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού κατά €3,1 δις κάτω του στόχου και την παράλληλη αδύναμη πορεία των εσόδων, που υστερούν σε καθαρή βάση €4,1 δις του στόχου (€4,9 δις μετά την αφαίρεση των έκτακτων εσόδων από το ΤΧΣ και ANFA/SMP). Τον Ιούλιο τα μεγέθη του ΠΔΕ μεταβλήθηκαν ελάχιστα σε σχέση με τον Ιούνιο, αν και παραμένει η μεγάλη υστέρηση των δαπανών επενδύσεων έναντι του στόχου (υστέρηση €1,4 δις) την ώρα που τα έσοδα του ΠΔΕ συνεχίζουν να υπερβαίνουν τους στόχους. Μετά την αφαίρεση των έκτακτων εσόδων από το ΤΧΣ και την υστέρηση των εσόδων από τη μη είσπραξη €1,7 δις από τα ANFA/SMP, η εκτέλεση του προϋπολογισμού ως προς το πρωτογενές αποτέλεσμα και ισοζύγιο υστερεί πλέον ελαφρά του στόχου (Πίνακας 3). Σημειώνεται ότι τα ποσά από το ANFA/SMP πλέον έχουν έστω και προσωρινά απωλέσθει (έως ότου υπάρξει διαφορετική απόφαση στο μέλλον στα πλαίσια διευθέτησης του χρέους) για τον προϋπολογισμό με την μη κανονική λήξη του δεύτερου μνημονίου, ενώ στο τρίτο μνημόνιο προβλέπεται να αποτελέσουν εγγυήτρια για τις χώρες μέλη της ΕΕ εκτός ζώνης του ευρώ για δυνητικές ζημιές που θα υποστούν από την μη τήρησηση υποχρεώσεων της Ελλάδας προς αυτές. Αναλυτικά, τον παραδοσιακά πολύ σημαντικό για τα έσοδα μήνα Ιούλιο, η υστέρηση στα καθαρά έσοδα ανήλθε σε €750 εκατ. σχέση με το 2014, καθώς το έσοδα ακολούθησαν μεν την εποχική αύξηση του μήνα αυτού αλλά με πιο ήπια δυναμική (Διάγραμμα 5). Με δεδομένη την αναβολή σε σχέση με το 2014 της περιόδου πληρωμής φόρου εισοδήματος και ακινήτων, η υστέρηση αυτή μπορεί να είναι σε μεγάλο βαθμό τελικά παροδική. Αντίστοιχα όμως, καθώς πολλοί φορολογούμενοι υπό το φόβο κουρέματος καταθέσεων έσπευσαν να αποπληρώσουν τις οφειλές τους προς την εφορία, κάτι που πιθανώς να δικαιολογεί και την πολύ καλή πορεία των εσόδων από φόρο εισοδήματος (Διάγραμμα 6) και ΦΠΑ τον Ιούλιο, ενδέχεται η πορεία των φορολογικών εσόδων μετά τον Ιούλιο να έχει μια πιο αδύναμη πορεία. Η ανησυχία αυτή βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ανακοίνωση των στοιχείων της γενικής κυβέρνησης για τον μήνα Ιούνιο (πριν την επιβολή των capital controls δηλαδή) και που καταγράφει μια μεγάλη υποχώρηση των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές, η οποία ακολουθεί την ήδη αδύναμη πορεία του Μαΐου 2015. Τον Ιούνιο τα έσοδα της γενικής κυβέρνησης από ασφαλιστικές εισφορές ανήλθαν σε €1,36 δις που σημαίνει ότι σε σχέση με τον Ιούνιο του 2014 και του 2013 εμφάνισαν υστέρηση €237 εκατ. και €441 εκατ. αντίστοιχα (Διάγραμμα 7). Οι προαναφερόμενες εξελίξεις που καταγράφουν για τον Ιούλιο ο ΟΑΕΔ και το ΕΡΓΑΝΗ, με τη σημαντική αποδυνάμωση της (καλύτερα αμειβόμενης) πλήρους απασχόλησης και τη μεγάλη αύξηση της εκ περιτροπής απασχόλησης εντός ενός πλαισίου συνολικής μείωσης της απασχόλησης, δεν αποτελούν θετικό οιωνό για τα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές, που σε ύψος €20 δις αποτελούν από τα κρισιμότερα έσοδα του κράτους (αν και ενδέχεται τον Ιούλιο να ενισχυθούν προσωρινά καθώς εν μέσω capital controls πολλοί προχώρησαν σε πληρωμές και προς τα ταμεία). Επιπλέον, τα εισοδήματα από την εργασία προσδιορίζουν καθοριστικά και τη συνολική φοροδοτική ικανότητα της οικονομίας. Ενώ σε επίπεδο κεντρικής κυβέρνησης οι ενδοκυβερνητικές μεταφορές ρευστότητας συντηρούν το πρωτογενές πλεόνασμα, σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης φαίνεται ότι οι σχετικές δυνατότητες κάλυψης ειδικά της υστέρησης εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές και οι επεμβάσεις σε ενδοκυβερνητικές μεταβιβάσεις (Πίνακας 4) έχουν εξαντληθεί τον μήνα Ιούνιο. Το πρώτο εξάμηνο του έτους σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης τα έσοδα από φόρους είχαν υποχωρήσει κατά €1,6 δις σε σχέση με το 2014 και τα έσοδα από ασφαλιστικές εισφορές κατά €900 εκατ. όταν οι δαπάνες για μισθούς και συντάξεις αυξήθηκαν ελαφρά κατά €140 εκατ. Συνολικά, για τη γενική κυβέρνηση το πρωτογενές αποτέλεσμα την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2015 ανήλθε σε €238 εκατ. αντί €1,85 δις την ίδια περίοδο του 2014, χωρίς να έχουν

Πίνακας 3: Έσοδα κεντρικής κυβέρνησης, μετά αφαίρεση επιστροφών και εσόδων από ANFA/SMP

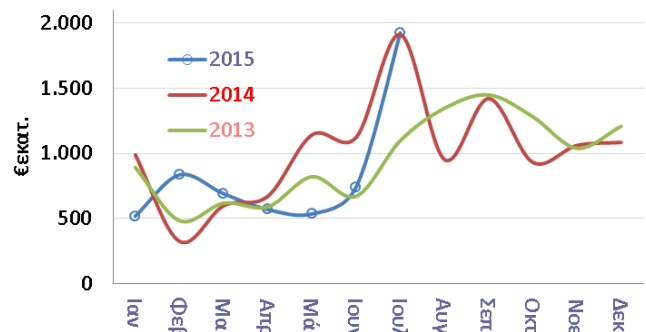
(Υπ. Οικ., Ιούλιος 2015)

Ισοζύγιο κ.π. (*)	Ιανουάριος - Ιούλιος					
	2014	2015	Δ %	Στόχος	Δ€ με στόχο	Δ % με στόχο
€ εκατ.						
Καθαρά έσοδα τ.π. (*)	25.660	23.993	-6,5%	28.936	-4.943	-17,1%
Έσοδα ΠΔΕ	3.290	2.035	-38,1%	1.880	155	8,2%
Δαπάνες τ.π.	28.302	26.516	-6,3%	29.621	-3.105	-10,5%
Δαπάνες ΠΔΕ	2.965	1.198	-59,6%	2.570	-1.372	-53,4%
Πρωτογενές αποτέλεσμα κ.π. (*)	1.699	2.866	68,7%	2.988	-122	
Ισοζύγιο κ.π. (*)	-2.316	-1.686	-27,2%	-1.375	-311	

(*) Έχουν αφαιρεθεί €555 εκ από έκτακτα έσοδα που κατέβαλε το ΤΧΣ τον Απρίλιο 2015 καθώς και έσοδα €580 εκατ. το 2014 από ANFA, SMP και αντίστοιχα €291 εκατ. το 2015

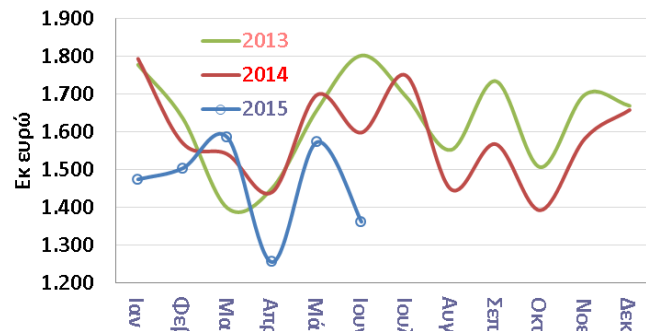
Διάγραμμα 6: Έσοδα γενικής κυβέρνησης, φόρος εισοδήματος

(Υπ. Οικ., Ιούνιος 2015)

Διάγραμμα 7: Έσοδα γενικής κυβέρνησης, ασφαλιστικές εισφορές

(Υπ. Οικ., Ιούνιος 2015)

Πίνακας 4: Στοιχεία προϋπολογισμού γενικής κυβέρνησης

(Υπ. Οικ., Ιούνιος 2015)

Στοιχεία Υπ. Οικονομικών	Ιαν - Ιούνιος		
€ εκατ.	2014	2015	Δ%
Νομικά πρόσωπα			
Ίδια έσοδα	633	741	17,1%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	1.754	816	-53,5%
Δαπάνες	1.843	2.183	18,4%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-1.210	-1.442	19,2%
Ασφαλιστικά ταμεία			
Ίδια έσοδα	9.786	8.896	-9,1%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	8.321	6.587	-20,8%
Δαπάνες	17.700	16.509	-6,7%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-7.914	-7.614	-3,8%
Τοπική αυτοδιοίκηση			
Ίδια έσοδα	1.047	1.015	-3,1%
Μεταβιβάσεις (καθαρές)	1.986	1.596	-19,6%
Δαπάνες	2.787	2.496	-10,4%
Έλλειμμα (-) προ μεταβιβάσεων	-1.731	-1.441	-16,8%

αφαιρεθεί για το 2015 και το 2014 τα έσοδα από ANFA/SMP καθώς και τα έκτακτα έσοδα από το ΤΧΣ για το 2015. Μετά την αφαίρεση αυτών των εκτάκτων εσόδων το πρωτογενές αποτέλεσμα του πρώτου εξαμήνου 2015 είναι έλλειμμα €608 εκατ. αντί πλεονάσματος €1,3 δις το αντίστοιχο διάστημα του 2014. Παράλληλα, αυξάνεται σταθερά (σε €4,6 δις τον Ιούνιο) το ύψος των ληξιπρόθεσμων οφειλών του κράτους την ώρα που η σταθερότητα των οφειλόμενων επιστροφών φόρου μπορεί να εξηγείται από την μη έκδοση νέων ΑΦΕΚ (Ατομικό Φύλλο Έκπτωσης) και την εξαίρεση των επιστροφών ΦΠΑ βιομηχανιών από τα στοιχεία που ανακοινώνει το Υπ. Οικ.

Ισοζύγιο πληρωμών: Παρά τη μεγάλη αύξηση των εξαγωγών πλην καυσίμων και πλοίων τον Ιούνιο του 2015 (+17,8%), αλλά και συνολικά το διάστημα Ιαν - Ιουν 2015 (+13,2%) που δείχνουν τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία, σύμφωνα με την ΤτΕ παρέμειναν σχεδόν στάσιμες το Α' βμηνο (Πίνακας 5, Διάγραμμα 8), γεγονός το οποίο καταδεικνύει ότι οι εισπράξεις παραμένουν στο εξωτερικό. Αντίθετα, οι πληρωμές για εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία κατά το ίδιο διάστημα (Ιαν - Ιουν 2015) παρουσίασαν άνοδο +6,5%, κυρίως λόγω της μεγάλης ανόδου του Μαρτίου (+17,4%). Ωστόσο, η μεγάλη μείωση των εισαγωγών πλοίων (-73,5%) και καυσίμων (-18,1%) είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ελλείμματος του ισοζυγίου αγαθών κατά €900 εκατ. περίπου (-9,9%) σε σχέση με πέρυσι. Οι εισπράξεις από υπηρεσίες κατά το διάστημα Ιαν - Ιουν 2015 παρουσίασαν άνοδο +2,9%, κυρίως λόγω των θετικών επιδόσεων του τουρισμού (+8,2%). Οι εξελίξεις αυτές, σε συνδυασμό με τον περιορισμό των εισροών από την ΕΕ κατά €1,3 δις. περίπου, είχαν ως αποτέλεσμα τη διαμόρφωση ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, περιλαμβανομένων και των κεφαλαιακών μεταβιβάσεων, ύψους €-1,1 δις. έναντι πλεονάσματος €490 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2014.

Ταξιδιωτικό ισοζύγιο: Συνεχίζονται οι θετικές επιδόσεις του τουρισμού τον Ιούνιο του 2015, με σημαντική ωστόσο προσωρινή κατά τεκμήριο επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης των εισπράξεων (+1,2%) σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες (Διάγραμμα 9). Συνολικά, κατά το διάστημα Ιαν - Ιουν 2015 οι εισπράξεις ανήλθαν στα €4,1 δις. παρουσιάζοντας αύξηση +8,2%, ενώ οι αφίξεις ξεπέρασαν τους 7,5 εκατ. ταξιδιώτες, έναντι 6,2 εκατ. περίπου ταξιδιώτες κατά το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι (αύξηση +20,8%). Το Διάγραμμα 9 καταγράφει και τη σχετική υποχώρηση της μέσης δαπάνης ανά ταξιδιώτη σε σχέση με πέρυσι ενώ το Διάγραμμα 10 την άνοδο των αφίξεων ειδικά από χώρες της ΕΕ εκτός ζώνης του ευρώ.

Βιομηχανική παραγωγή και PMI: Η πρωτοφανής υποχώρηση των νέων παραγγελιών και οι δυσκολίες για την αγορά πρώτων υλών οδήγησαν τον δείκτη υπευθύνων προμηθειών (PMI) σε πτώση ρεκόρ τον Ιούλιο του 2015, στις 30,2 μονάδες από 46,9 τον προηγούμενο μήνα και 48,7 μονάδες τον Ιούλιο του 2014. Παράλληλα, τον Ιούνιο, πριν την επιβολή capital controls, ο δείκτης παραγωγής μεταπολυτοικών βιομηχανιών χωρίς τα πετρελαιοειδή σημείωνε άνοδο για 5ο συνεχόμενο μήνα +2,3% (Διάγραμμα 11). Σημειώνεται ότι από τον Μάιο του 2015 υπήρξε μεγάλη υποχώρηση του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής στον κλάδο των πετρελαιοειδών, εξαιτίας της οποίας καταγράφεται πτώση στον συνολικό δείκτη βιομηχανικής παραγωγής η οποία τον Ιούνιο έφτασε το -4,5%, ενώ συνολικά κατά το Α' βμηνο του 2015 ο δείκτης εμφανίζει μείωση -0,5%. Αύξηση του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής παρατηρείται τον Ιούνιο του 2015 σε αρκετούς κλάδους της μεταποίησης, όπως στα χημικά (+5,4%), τα φάρμακα (+13,4%) και τα βασικά μέταλλα (+15,9%), ενώ σημαντικές απώλειες παρουσιάζει ο αντίστοιχος δείκτης στην ένδυση (-11%) και υπόδηση (-11,1%), τη διύλιση πετρελαίου (-27,1%), την κατασκευή μεταλλικών προϊόντων (-10,6%) και την κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων (-48,3%).

Οι κοινωνικές επιπτώσεις του τρίτου μνημονίου

Σε ευθυγράμμιση με τις οδηγίες πολιτικής του Προέδρου Jean-Claude Juncker, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 19/8/2015 δημοσίευσε ως κείμενο εργασίας την [ανάλυση της για τις κοινωνικές επιπτώσεις](#) του

Πίνακας 5: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

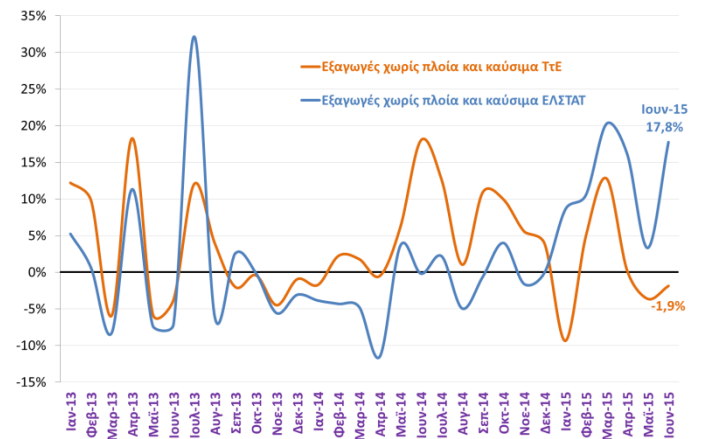
(ΤτΕ, Ιουν. 2015)

	Σύνολο		Ιανουάριος - Ιούνιος	
	2014	2014	2015	%Δ
Ισοζύγιο αγαθών	-17.849,9	-9.002,1	-8.115,2	-9,9%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	14.665,4	6.937,5	6.953,3	0,2%
Εξαγωγές καυσίμων	8.188,8	4.097,4	3.062,9	-25,2%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	22.796,1	10.786,3	11.490,1	6,5%
Εισαγωγές καυσίμων	15.734,8	7.675,2	6.287,1	-18,1%
Εισαγωγές πλοίων	2.799,2	1.932,4	511,8	-73,5%
Εισπράξεις από υπηρεσίες	31.150,0	12.400,0	12.757,7	2,9%
Τουρισμός	13.393,1	3.811,0	4.122,4	8,2%
Μεταφορές	13.211,6	6.290,8	6.461,6	2,7%
Άλλες υπηρεσίες	4.545,3	2.298,2	2.173,7	-5,4%
Εισπράξεις από ΕΕ	4.231,5	3.090,8	1.750,5	-43,4%
Τρέχουσες	1.441,7	1.121,4	964,0	-14,0%
Κεφαλαιακές	2.789,8	1.969,4	786,5	-60,1%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών*	4.103,7	490,8	-1.117,4	-327,7%

* Περιλαμβάνονται και οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις

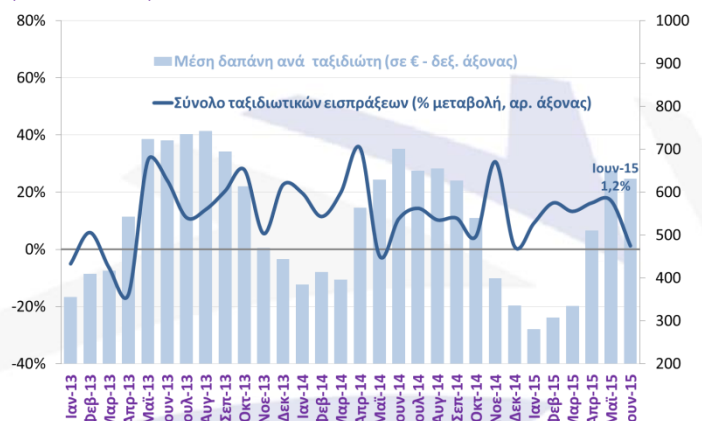
Διάγραμμα 8: Μεταβολή εξαγωγών πλην καυσίμων και πλοίων

(ΤτΕ και ΕΛΣΤΑΤ, Ιουν. 2015)

Διάγραμμα 9: Ταξιδιωτικές εισπράξεις (% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγούμενου έτους) και μέση δαπάνη ανά ταξιδιώτη

(ΤτΕ, Ιουν. 2015)

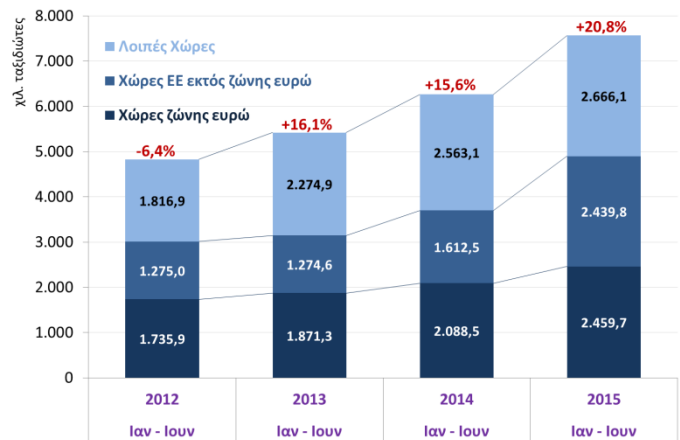
νέου προγράμματος σταθερότητας της Ελλάδος. Το κείμενο αυτό έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς αποτελεί μια ολοκληρωμένη σύνθεση τόσο των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ελλάδα όσο και του ρόλου που έχουν να παίξουν στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων οι επιμέρους δράσεις του τρίτου μνημονίου. Η έκθεση αυτή, παρόλο που αφενός είναι σύντομη για ένα τόσο σημαντικό θέμα και αφετέρου παραπέμπει για τεκμηρίωση σε ορισμένες τεχνικές εκθέσεις που βασίζονται σε υποθέσεις που δεν είναι υπεράνω κριτικής, θέτει βασικά ερωτήματα στα οποία πρέπει να απαντήσει με ειλικρίνεια η ελληνική κοινωνία. Οι πολίτες αντιμετωπίζουν με δέος την υλοποίηση των προαπαιτούμενων του τρίτου μνημονίου που στη συντριπτική τους πλειοψηφία αποτελούσαν και προαπαιτούμενα του πρώτου μνημονίου και δεν έχουν υλοποιηθεί μέσα σε πέντε χρόνια γιατί το πολιτικό σύστημα δίσταζε να ενστερνιστεί υπό τον φόβο των κοινωνικών επιπτώσεων. Το κείμενο εργασίας προσεγγίζει τις μεταρρυθμίσεις μέσω τριών ερωτημάτων:

1. Πώς κατανέμονται τα βάρη στα διάφορα κοινωνικά στρώματα;
2. Ποιες μεταρρυθμίσεις έχουν άμεση θετική επίπτωση στην κοινωνική κατάσταση;
3. Ποια μέτρα θα απαλύνουν την κοινωνική ανέχεια;

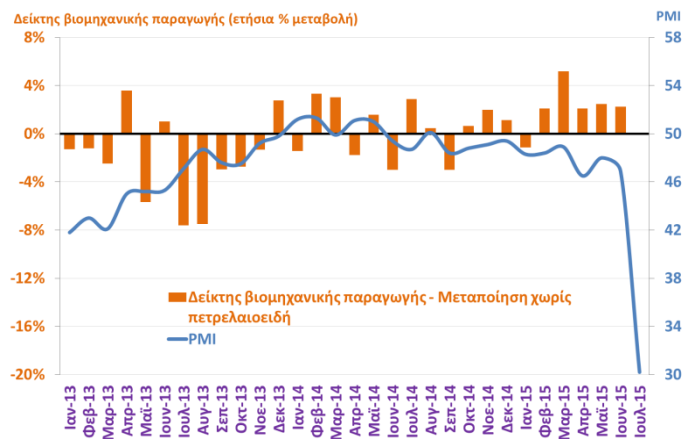
Το πιο σημαντικό, ποσοτικά και ποιοτικά, για την κοινωνία ζήτημα που προκύπτει από το κείμενο αυτό είναι ότι το συνταξιοδοτικό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τη μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής προστασίας αλλά και την αντιμετώπιση της αδήλωσης εργασίας. Στην Ελλάδα το συνταξιοδοτικό σύστημα λειτουργούσε για δεκαετίες ουσιαστικά με διπλό ρόλο – αυτόν του συνταξιοδοτικού και ταυτόχρονα αυτόν του «διχτυού ασφαλείας» για την κοινωνία. Ο κατακερματισμός και η αδιαφάνεια όμως είχαν ως αποτέλεσμα το σύστημα να προσφέρει παροχές εντελώς δυσανάλογες ως προς τις εισφορές και τις πραγματικές ανάγκες σε ορισμένους προνομιούχους την ίδια ώρα που κοινωνικές ομάδες με πραγματικές ανάγκες, ειδικά στην παρούσα συγκυρία, παρέμειναν χωρίς ουσιαστική υποστήριξη. Επιπλέον, με αφορμή την κάλυψη κοινωνικών αναγκών, το σύστημα έδινε παροχές με λίγα χρόνια υπηρεσίας. Αυτό συνεπαγόταν ταχεία συνταξιοδότηση σε εργαζόμενους για παράδειγμα στο δημόσιο και σε ΔΕΚΟ, όπου η απασχόληση είναι συνεχούς ασφάλισης για όλα τα χρόνια και η απασχόληση πλήρης, ενώ για άλλους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα έδινε τη δυνατότητα εξασφάλισης σύνταξης με λίγα χρόνια ασφαλισμένης εργασίας, ενθαρρύνοντας έτσι την αδήλωση εργασία στα υπόλοιπα χρόνια του επαγγελματικού βίου.

Οι μεταρρυθμίσεις που προκρίνει το μνημόνιο στοχεύουν στον διαχωρισμό του ρόλου του συνταξιοδοτικού και του συστήματος κοινωνικής προστασίας. Η διασύνδεση εισφορών με παροχές στο συνταξιοδοτικό με την απόληψη των δυνατοτήτων συνταξιοδότησης με λίγα χρόνια εργασίας και την κατάργηση παροχών που εμφανώς ξεπερνούν τις εισφορές θα εξυγιάνει το συνταξιοδοτικό αλλά σίγουρα θα πλήξει αυτούς που σήμερα εξαρτώνται από το «ελάχιστο δίχτυ ασφαλείας» που παρέχει ακόμα και σήμερα το συνταξιοδοτικό. Για αυτό το μνημόνιο δίνει τόσο μεγάλη σημασία στην ανάπτυξη του συστήματος κοινωνικής προστασίας, με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα να είναι μέρος μόνο αυτού του συστήματος. Το σύστημα αυτό παραδοσιακά στην Ελλάδα είναι αδύναμο, αναποτελεσματικό και έχει ελάχιστη επίπτωση στην μείωση της φτώχειας και των υλικών στερήσεων (Διάγραμμα 12). Οι μεταρρυθμίσεις σε αυτό το σύστημα που θα αυξήσουν την αποτελεσματικότητα με την έννοια ότι τα χρήματα και οι παροχές θα πηγαίνουν ακριβώς σε εκείνους που τις χρειάζονται είναι κρίσιμες μεταρρυθμίσεις που πρέπει να συνοδεύουν σε κάθε βήμα τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού. Μόνο έτσι η αφαίρεση του, ακριβού και αναποτελεσματικού, «διχτυού ασφαλείας» που παρέχει το συνταξιοδοτικό δεν θα αφήσει ευάλωτες τις αδύναμες κοινωνικές ομάδες αλλά θα αντικαθίσταται από ένα πιο αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής προστασίας, που με λιγότερα χρήματα θα πετυχαίνει καλύτερες επιδόσεις στην αντιμετώπιση της φτώχειας και υλικής στέρησης – τον δείκτη επίδοσης δηλαδή που αξιολογεί ένα τέτοιο σύστημα.

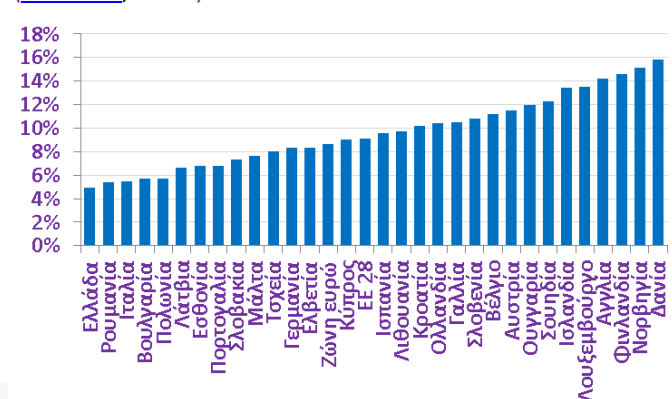
Διάγραμμα 10: Ταξιδιωτική κίνηση ανά προέλευση (χιλ. ταξιδιώτες και % μεταβολή με αντίστοιχη περίοδο προηγούμενου έτους) (ΤτΕ, Ιανυ. 2015)

Διάγραμμα 11: Δείκτης βιομηχανικής παραγωγής και PMI (ΕΛΣΤΑΤ, Ιανυ. 2015 – Markit, Ιουλ. 2015)

Διάγραμμα 12: Αποτελεσματικότητα συστήματος κοινωνικής προστασίας εκτός συντάξεων. (Eurostat, 2013)

Ο δείκτης μετράει το % του πληθυσμού που βρίσκεται κάτω του 60% του ορίου εισοδήματος φτώχειας, που για την Ελλάδα το 2013 ήταν €5.023 και για τη Γερμανία €11.749, πριν τις δράσεις κοινωνικής προστασίας εκτός συντάξεων και μετά τις δράσεις αυτές είναι πάνω του 60% του ορίου αυτού.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δις 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δις 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δις 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δις** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δις	Ασφαλ. εισφορές € 2 δις	Φόρος επί κερδών € 1,6 δις

* Αθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Αθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

Avenue de Cortenberg 168

B-1000 Bruxelles

T: +32 (02) 231 00 53

F: +32 (02) 280 08 91

E: sevbxl@skynet.be